www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 169. — Джерзи Сіть, Н. Дж., субота, 21 липня, 1923.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

VOL. XXXI. — No. 169. — Jersey City, N. J., Saturday, July 21, 1923. — THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕТУН МІРЯЄТЬСЯ ІЗ СОНЦЕМ ЛЕТОМ ВІД АТЛЯНТИКУ ДО ПАЦИФІКУ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 19. липня. — Нині о годині 4.08 рано відлетів відси аеропланом пан Росселл Л. Мозен.

Він вибрався в дорогу через весь континент Злучених Держав до Тихого океану, з наміром відбути сю подорож в один сонячний день, від сходу до заходу сонця, перестаючи лише чотири рази по дорозі.

РАК СПРИНГС, Вайоминг, 19. липня. — Полковник Россел Л. Мозен стратив осип в перегонах зі сонцем почерез континент Злучених Держав від Атлянтику до Пацифіку.

Він мусів зупинитись тут і висісти о годині 7.09 полудня (гірський час) через попсуття мотору літака.

Він перелетів лише 1,872 милі з усіх 2,570 миль простору з Нью Йорку до Сен Франціско.

На годину він летів 192 милі.

По направі мотору він полетить далі.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ ПОКИДАЄ АЛАСКУ

СУЕРД, Аляска, 20. липня. — Вчера відбулись уже пароплав Гендерсон з президентом Гардингом, його кількою і товаришами на південь.

По дорозі президент Гардинг ще відвідає три аляскинські міста, Валдез, Кордова і Сітка, а відтак вже вернеться до Злучених Держав.

Президент Гардинг замкнувся в кабінї і пише свою промову, яку має виголосити в Сіетл, Вашінґтон, а в якій хоче обговорити аляскинські питання.

РІЧНИЙ ВИДАТОК ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ПОНАД 3½ БІЛЬОНА ДОЛЯРІВ

ВАШИНГТОН, Д. К., 19. липня. — Видатки правительства Злучених Держав в минулому фіскальному (скарбовому) році, який скінчився дня 30. червня, 1923, виносили $3,697,478,020.26.

РЕПУБЛИКАНСЬКІ ЛІДЕРИ НЕ БОЯТЬСЯ РАДИКАЛІЗМУ

ВАШИНГТОН, Д. К., 20. липня. — Провідники республиканської партиї заявляють, що переполох, який вчинився про зріст радикалізму в Америці, є цілком безосновний.

Успіх радикального кандидата Джансона при доповняючім виборах на сенатора в Миннесоті, на їх думку, не має ніякого значіння.

Старі партії, кажуть вони, держаться як і держались, і нема потреби їм лучитись для боротьби проти радикалізму.

НАКАЗИКИ ПОЗВОЛЯЮТЬ АМЕРИКАНЦЯМ ЗАБРАТИ ЗАКУПЛЕНІ РЕЧІ

ВАШИНГТОН, Д. К., 20. липня. — Американський державний секретаріят повідомляє, що французька окупаційна влада в Руршині відповіла йому, що Американці, котрі закупили від Німців в Руршині товари перед окупацією, можуть їх тепер забрати.

РОЗВОДИ

ВАШИНГТОН, Д. К., 20. липня. — Міністерство торговлі заявляє на основі статистичних обчислень, що число розводів в Злучених Державах зростає з року на рік скорше аніж в Канаді, де число розводів також зростає.

НЕДОСТАЧА МУЛЯРІВ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 20. липня. — Юнія мулярів ч. 34 повідомила тутешній комітет будови приладних шкіл, що вона буде змушувати всіх мулярів, що приходять-муть з дальших сторін на роботу до Ню Йорку, щоби працювали при будові приладних шкіл по 12 долярів денно. Інакше вони не видають їм юнійних карт.

ПРОДАЖ СТАРОГО СТЕЙТОВОГО АРСЕНАЛУ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 20. липня. — Ґовернор стейту Ню Йорк Алфред Сміт був упереди тих міністрів, де продавано старий стейтовий арсенал при 35-ій улиці і 7-ій евеню.

Смит самий був міністерами і продав арсенал за 1,350,000 долярів. Купив фабрикант Генрі Ґріберг, разом з брукліньскими будівничими Маррисом Біненсвоком і Лунсом Верґласом.

Вони побудують на місце арсеналу 25-поверховий жилодерев.

БУДУТЬ ВЧИТИ МУЛЯРСТВА В ШКОЛАХ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 19. липня. — Сеї осени за зразком мулярських юній будуть вчити робітників мулярства в публичних школах.

Се буде частина науки промислової школи.

Ходить о то, щоби прискорити вивчене фахових мулярів.

НАЛІТ НА ВОЗДУХОПЛАВСТВО

НЮ ЙОРК, Н. Й., 19. липня. — Деякі асекурацийні компанії вже приймають обезпечення на житє летунів. Вони тільки ставлять умови, що летуни мають літати усталеними воздухоплавними шляхами і літаками перевозових компаній.

Се важность прилучнем безпечности воздухоплавби.

Знані летунчики кажуть, що треба числитися з тим, що за 10-літ літати будуть так загально принятим, як тепер автомобілі. Люди, кажуть вони, будуть їздити спеціяльними Ню Йорку до офісової роботи, а на недільний відпочинок до Канади.

ТЕПЕР ФРАНЦІЯ „УШАСЛИВИЛА" СВІТ ВЕЛИКАМИ ГАРМАТАМИ

Відтак великої війни набирала слави таємнича „груба Берта" — гармата найбільшого калібру. З неї Німці остріювали Париж на віддаль 130 кільометрів. Щож сталося з цими гарматами? У французьких часописах відповідає на повисше питання генерал Ерр, котрий підчас війни був начальним командантом французької артилерії. „Грубі Берти" виробляла фабрика Круппа в Ессені, а не фабрика Скоди, як дехто думав. Було їх сім, може вісім. Німці фабрикували їх, щоби бомбардувати береги Англії. Колиж не могли заволодіти побережжя Бульонь-Кале, острілювали цими великанськими гарматами Париж на віддаль 130 км. Одну „грубу Берту" знищили французькі стрілиння, инші згинули певне природною смертю. А саме ці гармати після 60-го вистрілу не надавалися вже до ужитя. Генерал Ерр запевнює, що Франція тепер в разі потреби може фабрикувати гармати, які нестимуть на 150 а навіть і на 200 кільометрів. При цьому ці французькі нові далеконосні гармати будуть тривалійші від німецьких. На це хиба захотять Німці фабрикувати гармати, що ще дальше нестимуть... Хай жеб війни розоруження Европи!

СКІЛЬКИ ГАЛИЦЬКОЇ НАФТИ І НАФТОВИХ ПРОДУКТІВ ВИВОЗИТЬ ПОЛЬЩА ДО ФРАНЦІЇ

Польське міністерство торговлі і промислу оголосило звідомлення свого торговельного радника при польському посольстві в Парижі, яке подає ціні дані про вивіз нафтових продуктів з Польщі до Франції протягом останніх літ і за перший чвертьрік 1923 року. Скількости подані в метричних сотнарах.

В 1920 році вивезено 34 сотнари парафінн вартости 22,000 франків; в 1921 році 10 сотнарів озокериту 3,276 сотнарів мінеральних олїв, вартости 1,562,000 франків. В першому кварталі 1923 року вивезено сотнарів: нафти 100, бензини 12,220, парафіни 14,665, газового олію 1,000, смарів 4,300, разом 31,275. Значний зріст вивозу продукції з 1922 р. і першому кварталі 1923 року. Рапорт принесе впливови торговельної французько-польської конвенції.

СКІЛЬКИ Є НІМЕЦЬКИХ МАРОК В ОБІГУ?

Згідно з найновійшим звітом зі стану німецького держ. Німеччина має 10 трільонів німецьких марок в обігу. Німецька марка має постійно зниженку тенденцію. Правительство поробило ріжні обмеження в девізовій торговлі. Рада міністрів заборонила торговлю девізами під карою 3-літньої вязниці та грошевої кари потрійної вартости. Конфіскованої суми. Правительство заходить спеціяльну нову позичку.

РЕЄСТРАЦІЯ ЧУЖИНЦІВ В ПОЛЬЩІ

Адміністративна комісія польського сойму ухвалила закон про зареєстрованя сільних кордонів і про реєстрацію всіх чужоземців, що прибули до Польщі зі Сходу.

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ФІЛЯТЕЛІСТ.

(Збирач почтових марок)

Перевершив піклування про державу міністрам і парляментови, англійський король має доволі часу бавитися цим спортом, котрим ми більше а-бо менше бавилися у дитячих літах: збиранням почтових марок. На міжнародній філятелістичній виставі у „Royal-Горткол-Чер-Голл" у Лондоні виставив і він свою збірку. Вона заасекурована на два міліони стерлінґів. Найбільша збірка після королівської є збірка Артура Гайнда славнозвісного філятеліста. Цей потирі рази подорожував довкруги землі, шукаючи рідкої марки, що варта 200 тисяч стерлінґів.

ЛИСТ ДО БОГА.

По донесенням женевських часописів, вислав оден убогий Швайцарців почтовий лист-просьбу, заадресований „До Господа Бога". В листі цім просить підписаний у Бога сто франків. Лист почта переслала кантональній управі. Там прочитали лист. Правительственні радники зібрали складку на суму 50 франків і переслали їх прохачому. Цей одержавши тих 50 франків знову післав листа до Господа Бога. В листі дякує Богові за дарунок, але рівночасно просить щоби як слідуючий раз Бог посилатиме сто франків — щоби не поїздав їх за посередництвом правительства, бо правительство стягнуло з посилки для себе цілих 50 франків.

ЯК УСУВАТИ ПЛІСНЬ З ПИВНИЦЬ.

У вокках пивниць насідає часто пліснь. Негашеним вапном мрожа її зовсім легко лобутися. Спорошковане вапно розсувається малим вишком (як ковальський) по стінах і шпарах пивниці; або таки рукою понасипати. Коли стіни в часі дезінфекції сухі, то треба їх передше трохи звогнити. Вапно розпускається в зволоку, що є на стінах і вбиває всі орґаніями. Після цього вивчити треба вимити і добре провітрити.

МУРИН У ВИВІЛЯКНОМУ ВИГЛЯДІ.

Часописи звідомляють з Франкфурту на Меном (тепер окупованого Францією): Цими днями вілике зацікавлення викликав на вулицях Франкфурту оден мурин. А саме цей чорний чоловік бігав по вулицях зовсім нагий, лише в поясі перепоясався тонкою, вузкою опаскою. Німецький поліцмен приздержав мурина. Одначе мурин вишкірив зуби і простягнув до поліцмена свою великанську руку з карточкою паперу. Це була посвідка, що „французька військова команда мурину Бамбуля позволив ходити в цивільному убранню". Французькі війска, що ними Франція окупувала Порурр, як відомо, понайбільше мурини. Тому кілька місяців мурин Бамбуля бував собі ще певно в свому „цивільному одязі" в джунглях Африки. Отже тепер заходтів і в Німеччині показатися в свому „національному строю".

МЯСО НЕ ДОБРА ПОЖИВА.

Є богато людий і вчених, котрі кажуть, що мясо не є доброю і здоровою поживою, а найліпшою поживою є ярина й овочі. Так говорять вегетаріяні, або люде, що не їдять мяса. Оден такий англійський лікар-вегетаріянець каже, що овочі ще ліпша пожива як ярина. Бо яблока каже, що лічать хорі нирки. Помаранчі і цитрини хоронять перед інфлюенцою і пропасницею. Хто їсть виноград задержує молодість і свіжість. Мясо найгірша пожива, а передовсім овече, бо робить отяжілим людський мозок, утруднює його мозкову працю. Люде, що їдять його, роблятьеся отяжілими. Так говорить той лікар. Але зате инші лікарі припоручують їсти мясо, як поживу, що дає найбільше сили, хоч що правда рівночасно признають, що люде, котрі їдять менше мяса, є здоровші і довше жиють.

ПІД КОЛЕСАМИ ПОТЯГУ.

В Станиславові кинулася під колеса потягу почтової урядничка Мечислава Роек і згинула на місці.

СВОБОДА — РОБІТНИЧА ГАЗЕТА.

Засіл української еміґрації в Америці — це робітники, все одно, чи вони працюють руками, чи головою. На ділі умовних робітників у нас дуже мало. Тому „Свобода" не може йти проти інтересів робітників і ніколи не йде. „Свобода" подає точні інформації про робітничий рух, вияснює робітничі справи богато місця у вступних статтях і старається ознайомити українських робітників про їхні права й обовязки.

А що другі газети, писані українською мовою, поборюють „Свободу" і називають її буржуазною газетою, то не проста неправда.

Хто пильно читає „Свободу", той вже загодя тиждень переконається, що „Свобода" українська робітнича газета.

ТОМУ КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИК ПОВИНЕН ЧИТАТИ „СВОБОДУ".

Ніхто не може кажати, що „Свобода" дорога, бо передплата виносить:

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.50
На три місяці	$ 2.75

Гроші посилати чеками або мані-ордерами:

SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

НІМЕЧЧИНА ГОТОВА ПОКИНУТИ ОПІР ПРОТИ ФРАНЦУСЬКОГО НАТЗДУ НА РУРЩИНУ

ПАРИЖ, 20. липня. — З поміжсоюзних урядових кругів повідомляють, що німецьке правительство звернулось через свого амбасадора в Лондоні до англійського правительства із заявою, що Німеччина готова спинити боротьбу при помочі „пасивної резистенції" (безчинности робітників та урядовців вчасі робучого дня), коли Франція поробить Німеччині деякі уступки.

Німеччина домагається від Франції:

1. — Усунення французько-бельгійських військ з Руршини, кромі незначної залоги.

2. — Дозволу на поворот всім прогнаним німецьким урядникам і робітникам з Руршини і привернення всіх адміністраційних та громадянських установ, які були до 11-ого січня с. р.

3. — Віддачі забраних німецьких гроший.

Німецьке правительство просить англійське правительство щоби передало се предложенє Франції. Воно мовірно й передасть його, але як тут запевняють, Франція його відкине.

НІМЕЦЬКА ПРОМИСЛОВА РАДА ЗА ПРОДОВЖЕННЯМ БОРОТЬБИ ПРИ ПОМОЧІ БЕЗДІЯЛЬНОСТИ В РУРЩИНІ

БЕРЛІН, 20. липня. — Німецька промислова рада для нападених німецьких країв заявилась за продовженнєм „пасивної резистенції" (безчинного опору) в Руршині і візвала німецьке правительство, аби приступило до розвязки французького спору.

ЕМІҐРАЦІЯ З НІМЕЧЧИНИ ЗРОСТАЄ

ГАМБУРҐ, Німеччина, 19. липня. — Німецька еміґрація відсі останнього мая була майже тричі більша від маєвої минулого року.

Відсі виємірувало в маю сього року 6,391 осіб, у сьому 4,841 Німців. Торік в маю відсі виїхало всього 2,864, а в сьому 1,516 Німців.

АНГЛІЯ МАЄ ПОМОГТИ АМЕРИЦІ ДЛЯ ЗДЕРЖАННЯ ПЕРЕВОЗУ ҐОРІВКИ

ЛОНДОН, 20. липня. — Британський премієр Стенлі Болдвин заявив, що комітет, який назначено для розслїду над вивозом алькогольних напитків з Анґлії до Америки, вже предложив правительству звіт. Але воно покищо не може його предложити палатґані подати способів, яких може вжити проти перевозу алькоголю кораблями до Америки.

ПРИСТАНЕВИЙ СТРАЙК В АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 20. липня. — Страйк портових робітників триває дальше майже у всіх анґлійських пристанях.

В Лондоні не відійшов пароплав лінії Кюнерд „Саксонія" з причини страйку докових робітників.

В Ліверпулі портові робітники покинули вже страйк і кораблі зачали відпливати.

КОНҐРЕС ХИРУРҐІВ В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН, 20. липня. — На зїзді хірурґів (лікарів-операторів), який тепер відбувається в Лондоні, говорено про випадки лічення великих ран підчас світової війни. Між іншими, як казали хірурґи, були випадки, що кулї вирвали жовнірам частини тіла. Тоді для відгодови нервової системи раненого вкладано йому вирізану частину нервів пса. Ся частина вросталась у тіло чоловіка і сим робом вратовано його нервову систему.

„РОЗШИРЮЮТЬ" „МАЛУ АНТАНТУ"

БІЛҐОРОД, столиця Югославії, 19. липня. — „Мала антанта" (Чехо-Словаччина, Румунія, Юґославія) скликали спільну нараду, на яку запросили також Польщу і Грецію.

На конференції мають, як кажуть, приняти Польщу і Грецію до „малої антанти".

Говорять, що „малу антанту" хотять розширити яко „охорону" проти нової війни.

ГДЕ НА РОЗМОВУ ПРО ТЕ, ЩО ТАКЕ СВОБОДА

МАДРИД, столиця Еспанії, 19. липня. — Голова еспанського сенату і провідник ліберальної групи в сенаті, ґрафа Романонес, заявив, що забрав ноґе до Італії на розмову з премієром Муссоліні, щоби взаїмно засудити свої погляди на свободу.

Він каже, читав останню промову премієра Муссоліні про свободу і вважає, що він і оцьому згодився з ним у погляді про се питанє, але має надії, що оба собі взаїмно його засудять і тоді порозуміються.

РАКЕФЕЛЛЕР Є ЛІКАРЕМ СВОГО ЛІКАРЯ

ЛОНДОН, 20. липня. — Сюди приїхав з Америки лікар американського нафтового маґната Джона Д. Ракефеллера, др. Гемилтон Фиск Біґґер.

Він каже, що Ракефеллер чується цілком здоровий, хоча має 84 роки.

Се завдячує він, каже др. Біґґер, свому способови житя.

Ракефеллер, каже він, ніколи не вживає медицини. Грає в ґольф кождого ранку. Спить добре і гарал відпочиває через ніч. Їсть також добре, але не дивоглиці, а найпростійші і найзвичайніші страви. Має контролю над усім, що робить і є дуже умірковним чоловіком.

Він, додав доктор, є незадним пацієнтом для лікаря, дарма, що вже має 84 роки. Правда, казав він, я маю признанє за се, що я лікар Ракефеллера, але поправді то він є лікарем моїм. Я завдячую своє добре здоровлє порадам свого пацієнта.

Др. Біґґер приїхав сюди на міжнарсний з'їзд. Він старший 4 місяці від Ракефеллера.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 1.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7

Як кожду зміну адреси являється 10 центів.

Телефон „Свободи" 506 Montgomery. Rez. У. Н. Gospel 1886 Montgomery.

Ціна оголошень подається на відповідне.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПРО ПОЛЬЩУ.

Спеціяльний кореспондент американської пресової агенції Юниверсел Сервиц, Роберт Делл, був перед упадком польського кабінету генерала Сікорського у Варшаві.

Там він мав з тодішним премієром Сікорським розмову, про яку прислав допись до американської преси з датою 25-ого червня с. р.

Сю допись Делла між іншими помістив калифорнійський дневник Сен Френсиско Екземинер у виданню з 8-ого с. м., яку отче переданю в скороченню.

Кореспондент Делл сказав до генерала Сікорського, що він хоче поставити йому кілька недикретних питань.

І він спитався: 1. Про французьку позичку для Польщі. 2. Про польську армію. 3. Про французько-польський військовий договір.

Сікорський відповів, оскільки мів відвагу, або свободу дати відповідь на ці питання.

Він признав, що Франція дала Польщі позичку на воєнні зоруження.

Про польську армію сказав, що вона є „оборонною" (притім ані не засміявся). Сказав, що вона виносить 250,000 люда (се брехня, вона більша). Зазначив, що в Польщі примусова 2-річна служба; запевняв Делла, що польська армія коштує всего 25% всіх видатків держави, але Делл у се не вірив, бо мав в руках польський буджет, який показує, що польська армія зїдає 40% буджету (скільки не зїдає жадна держава на земській кулі).

Вкінці Сікорський признав, що Польща підписала з Францією військовий договір і признав, що вона не подала його до зареґістрування Лізі Народів (хотяй до сього обовязана яко член Ліґи Народів).

Свою допись кореспондент Делл кінчить такими словами:

Ґенерал Сікорський має рацію, коли каже, що Польща в непевному положенню, але в сьому винні Поляки самі.

Якби вони були вдоволились СВОЇМИ ПРИРОДНИМИ ЕТНОҐРАФІЧНИМИ ҐРАНИЦЯМИ, замісць забагати відбудови Історичної Польщі, то Польща не була би здобула нічиєї ворожнечі. А так, вона має ворожнечу, а щонайменше непризнь, всіх сусідів кромі Румунії.

Німеччина ніколи не прийме вирішення справи Данциґу, Горішнього Шлеска.

Литва ніколи не прийме польської анексії Вильни.

РОСІЯ І УКРАЇНА НІКОЛИ НЕ ПРИЙМУТЬ АНЕКСІЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Польські відносини до Чехо-Словаччина не дуже приязні.

До того, повна третина населення Польщі, не вчислюючи навіть Жидів, се не Поляки. В ПОЛЬЩІ ТЕПЕР Є СІМ МІЛІОНІВ УКРАЇНЦІВ і около 2,000,000 Німців, котрі таксамо крайно невдоволені як і Українці. (Забув згадати і про Білорусинів).

Жиди в Польщі становлять окрему расу з окремою мовою. КОЛИНЕБУДЬ ПОЛЬЩА БУДЕ ВМІШАНА У ВІЙНУ, ТАК МАЛОЩО МЕНЬШЕ НІЖ ПОЛОВИНА НАСЕЛЕННЯ БУДЕ ДЕРЖАТИ СТОРОНУ П ВОРОГА.

Так як тепер Польща складена, вона може удержатись лише яко сильна військова держава, а се значить для неї фінансове й економічне самовбийство.

Чи нам не встидно?

Подаємо до відома українського загалу отсе замітне письмо з Вестборі, Н. Й.:

„Тут знов посилаю $4.55, що зложило нас пятьох з товариства, а від других пятьох зібрав я окремо. Мала це сума, але що-ж робити, коли ще такі українські патріоти в нашій місцевости, що кажуть, най гинуть, а я цента не дам на нищо. А тут Американець чеського походження, як я представив, що виробляють ляхи з нашими школами, радо витягнув 50 центів і жертвував з тими словами: На таку ціль як школа я хоч не Українець а радо Вам поможу. — Михайло Скаськів".

Зазначуємо, що і в інших місцевостях Американці складають на Рідну Школу. Обєднанне Українських Організацій звертало увагу, щоб на Рідну Школу збирати не тільки серед Українців але і серед чужих.

Та чи не встидно нам мусить бути, коли чужий дає радо на що гуманітарну ціль, а свій брат відмовляється? Чи ще сьогодня є серед нас такі люди?

Просимо шановних колекторів подавати імена таких виродків до часописий, хай нарід знає, як поступити з тими недолюдками.

Громадяни! Громадянки!—

Докінчим збірку на школу! Не ждім, аж чужі нам поможуть, але перше самі собі поможім! Не нарікаймо але як свідомі і карні члени українського народу ставаймо в бій за його волю!

Просимо всіх колекторів присилати негайно листи з Дня Квітня, до збірки кінчіться.

Обєднанне Укр. Організацій в Америці.

OBYEDNANNYE, Room 608, 136 So. 4th St., PHILADELPHIA, PA.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ УТИАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

Володимир Винниченко.

ЗНАМЕННА ПОДІЯ.

(З праського журнала „Нова Україна" за червень, 1923).

У квітні 1923 року на Україні сталася одна надзвичайна подія: вийшла книжка журналу у українському мовою.

Без жартів (на жаль, без жартів), се подія. Поява журналу деинде в Европі, в якійсь навіть крихітній буржуазній державі, була-б одмічена в тамошній пресі дрібним петітом, десь на задній сторінці. Але поява журналу в „соціялістичній", „робітниче-селянській", „самостійній", третій у щодо розвиту в Европі, республиці є таке явище, що про його треба писати цілу статтю.

За пять літ панування „радянської" влади це — перший великий „український" журнал. Пять літ український пролетаріят, і селянство, і ввесь український народ не потребували ніяких журналів. Велетенські багатства України, що здиралися з неї що року, витрачались на корисніші й потрібніші українському народові справи: на утримання Кремля, всеросійської чека, окупаційної армії на Україні, на підтримку зграй шпигів, провокаторів і аґентів Москви по всьому світі. На культурні цілі в українського пролетаріяту не було потреби витрачати ні копійки. І ясно, що коли раптом така потреба виявилась, то се явище мусить зацікавити всякого, навіть стороннього, свідка; а нас, що говорять тою самою мовою, якою видано журнал, тим паче.

Отже, приступімо до уважного, скрупулозного розгляду цієї знаменної, дивної, надзвичайної події.

Зветься журнал „Червоний Шлях". Мабуть, через те так названо, що той шлях, який пройшла українська нація, щоб здобутися на це придбання, густо вкритий кровю, бо инчих підстав на таку назву журнал ні змістом, ні формою не має.

Ліста співробітників — досить велика. Їх можна розбити на чотирі групи.

1. Закордонні комуністи, що жиляться з щедрот Москви. Декоративний персонал, щось наче чехівський ґенерал на обіді. Вони мають таке саме уявлення про Україну та про відносини там, як про ляндшафти на Сатурні.

2. Комуністи з РКП. Головні прикащики Москви на Україні. Національности всякої, починаючи від румунської й кінчаючи єврейською, — тільки не української. Цю групу можна зразу помітити по тому, що тільки її члени помічені у списку співробітників по імени й по батькові. Всі останні співробітники, як проста собі шпана, як мотлох, позначені часом навіть зовсім без імени, так, просто по прізвищу: проф. Гордієвський, Чалий і т. п. Члени РКП неодмінно з поштиними подвійними літерами перед прізвищем: М., В. Фрунзя, Х. Г. Раковський і т. п.

3. Комуністи з КПБУ. Дрібний персонал на послугах. Національности українські. Рядюючки й ганчірочки, об які витирають ноги й руки, закалані українською кровю, ріжні Фрунзі та Раковські.

4. Ряд українських культурних робітників.

З перегляду цих групп можна бачити, що єдиною цінною силою в журналі могла-б бути остання група. Але вона, розуміється, не може нею бути в цих умовах. Одначе виникає питання, через що ця група опинилася в одному виданні з „комуністами" із РКП та КПБУ? Оскільки відомо, ці люде до цих партій не належали й не належать, у чека не служать і не служили, взагалі більшість із них до цього часу виявляли себе вірними працьовниками на ниві національної культури й ніколи не стояли в лавах ворогів і гнобителів українського визвольного руху. Через що-ж раптом тепер вони поставили свої імена поруч із Фрунзею, Раковським і т. п. „літературний"?

Питання не тільки літературного чи етичного, але й загальнонаціонального характеру, й на йому треба зупинитися трохи уважніше.

Ні для кого, я думаю, нема сумніву, що ці люде попали в казенний, підозрілий орган не з доброї волі, що, коли-б їм була змога вільного вибору, то вони десятою вулицею обминули-б цей журнал, вони-б ни сміяли і з огидою та обуренням одкинули би пропозицію співробітничати разом із чекістами та ріжними авантюристами. Тепер же вони пішли туди з ріжних причин. У одних просто не вистачило мужности відмовитись до запропонованої участи в журналі, не вистачило сили терпіти далі цілий ряд переслідувань за відмову. Другі, очевидячки, керувалися такою думкою: все-ж таки журнал український, все-ж таки в йому хоч наукова стаття, вірш, чи якесь оповідання колінебудь появиться. Казенної балаканини прикащиків Москви і її українських підніжків усе одно ніхто читати не буде, а ця балаканина дасть змогу провести до читача й щось путнє.

Люде тверді й послідовні у своїх переконаннях таких позицій похвалити не можуть. Ні під загрозою голоду, переслідувань, ні навіть самої смерти не можна йти в один табор із своїми ворогами. Не можна давати свого підпису під поступу, брікливу, ясно на школу національному й державному визволенню напрямлену писанину. Не можна своїм співробітництвом із ворогами українського пролетаріяту й селянства затуманювати боротьбу їх проти цих їхніх національних і соціяльних насильників.

Правда, орґанізатори журналу не насмілились отверто заявити, що це орган РКП., вони досить скромненько назвали його: „громадсько-політичний і літературно-науковий місячник". Цебто, ніби собі цілком безпартійний. На цей гачок, очевидячки, й ловили дійсно безпартійних співробітників.

Ми знаємо, що та реакційна, — монархістична та петлюрівська, — публика, яка без жаху не може чути слова „радянський" і навіть од „Нової України" відкрещується всіма отаманськими хрестами, ця публика, розуміється, буде проголошувати безпартійних співробітників „Червоного Шляху" і „сменовехівцями", й запроданцями, і зрадниками, й навіть большевиками. Вона буде грозити їм і бойкотом, і карами, і всякими отамансько-„демократичними" скорпіонами.

Ні „сменовехівства", ні запродантства, ні большевизму (московського „комунізму") в цих людей немає. Є тільки втома, знесилля, є зневіря в отверних способах боротьби, є помилкова тактична позиція. Це не борці, не провідники, це навіть, здебільшого, не політичні люде.

Але розуміється, національне й моральне сумління в них є не менше, ніж у всякого політичного діяча, й воно не може не запитувати їх: а чи дійсно-ж вони можуть підписатися під усім тим, що йшуть инші співробітники в цьому журналі, чи дійсно-ж вони беруть на себе відповідальність за цей журнал, де виставлено їх імена?

Розуміється, вони ні на йоту не поділяють писанини московських аґентів та українських підніжків; розуміється, вони почувають огиду від товариства чекістів і убийників; розуміється, їм болюче й соромно від самого підозріння, ніби вони своїм підписом на журналі, ухвалюють усе, що вчиняли й учиняють ці злочинці над українським народом. Але в них думка така, що вони хоч таким шляхом дадуть користь українському народові й українській культурі.

Розуміючи ті тяжкі політичні, побутові й психологічні умови, в яких доводиться жити й працювати українським культурним діячам на Україні, ми все-ж таки не можемо признати, що від участи їх у еркаліттському журналі для української культури й національно-державного визволення (чим, повторюю, очевидячки, керуються ці діячі) буде більш користи, аніж шкоди. Шкоди буде більше.

І от із яких міркувань.

Журнал цей виходить, звичайно, за дозволом Москви, а то й не тільки за дозволом, але й за директивами Політбюра ЦКРКП. За чотирі роки панування цього Політбюра на Україні кожний неслішний і неслячий міг переконатися, що воно робило все, що тільки могло, щоб задушити українську культуру й українську національність. Інтереси Москви, інтереси російського імперіялізму настійно вимагали й вимагають власне такої, а не иншої політики. При найщирішому бажанні окремих осіб із РКП уникнути такої політики, вони самі повинні її провадити, коли не хочуть порушити всієї системи російського централізму і тримання в руках українських багатств. Поки Україна є у складі імперіялістичної Росії, доти інтереси цього стану річей будуть діяти і напрямлювати політику руських урядів на придушення визвольного українського руху. Це елементарна істина, якої не треба доводити, бо її найкраще доводить політика всіх урядів Росії, а якраз по підтверджує уряд „комуністичний".

Що-ж змінилось у становищі „совітської" Росії, щоб її інтереси перестали вимагати позбавлення самодійности національних орґанізмів, втиснутих у неї? Не тільки нічого не змінилось у цей бік, а навпаки, і міжнародне, й економічно-фінансове становище непокоїть політичні партії: вимагають як найміцнішого тримання у своїх руках усіх економічних ресурсів окупованих нею країн України, Кавказу, Кубані, Білоруси й т. д.)

З другого боку, і РКП, і всякому звичайному смертному відомо, що національно-культурне визволення й усамостіснення якоїнебудь поневоленої нації з фатальною неминучістю вимагає усамостіснення економічного й державно-політичного. Який же інтерес Москві щиро допомагати цьому процесові? Для чого їй усамостійнювати українську національну культуру, підготовляти культурних і адміністративних робітників, які будуть вирвати своїх руських конкурентів і забирати державний апарат у свої руки? За чотирі роки РКП показала, що вона дуже добре розуміла цей процес. Чотирі роки вона провадила свою політику так, щоб уся економіка країни була в її руках, знаючи, що володіння економічними позиціями забезпечує панування над політичними й культурними. І навпаки: чотирі роки вона приглушувала всіма царськими способами розвиток української культури, боячись усіх його консекенцій. Через що-ж раптом пятого року волі становище цієї системи РКП не блискуче, вона рішила випускати з своїх рук жерела свого панування? Невже в ній заговорили запізнені етичні голоси? Чи, може, перед загибілю згадала колишні соціялістичні — комуністичні писи? Хто знає хоч трохи етичну та соціялістичну практику РКП, той тільки посміхнеться. Етика руських „комуністів" так далеко стоїть од етики соціялізму й комунізму, як стояла етика християнського царизму від етики християнства.

Ні, справа пояснюється простіше.

Всі ці кроки в напрямі загравання з українською національною доктрини фактом. Зі Европи вже нікого не дивують і не обдурюють ні методи кремлівських шахер-махерів. І здавалось би, де-де, а на Україні повинні як найкраще знати, на память вивчити стільки раз повторювані фокуси цих „комуністів". Але, видно, такий уже в людей одчай і зневіряє, що вони примушують себе хотіти вірити аґрані відомому обманові.

Ми не будемо здивовані, коли чекісти примусять своїх літературних співробітників зробити декларацію, що ці співробітники цілком добровільно, з охоти, з любови беруть участь у Чекістському Шляху, що вони поділяють усі позиції цього літературного підприємства Москви, що вони відрікаються від закордонного руху, що вони важають за найкраще розвязання національної державної проблеми власне те, яке зволить викладати інтернаціональний Циган у своїй статі в цьому самому журналі.

І коли вони це зроблять, ми все-ж таки будемо знати, що це, з одного боку, тільки проява слабодушности заморених людей, а з другого, тактика „маленьких дел", тактика відчаю і зневіри у власних силах, тактика колишніх старих українофілів, що, в надії на маленькі культурні здобутки, робили подібні заяви перед царським урядом проти молодих Українців-революціонерів.

Але як тактику старих українофілів історія засудила, визнавши справедливими всі позиції молодих революціонерів, що тактику життя засудить, визнавши її шкідливою та помиловною.

Бо що виграється участю в журналі? Кільки надрукованих зі рік українського мовою статтів, віршів та оповідань. Більше нічого. Це єдина користь. Та та ще непевна, бо не все, що зявляється українською мовою, ціне й потрібне для української культури.

Але, за що проблематичну, невеличку користь робиться цілком реальна шкода національній, політично-державній та соціяльній боротьбі українського народу.

Нам можуть закинути: але-ж ви самі визнаєте потрібним участь Українців у радах, у радянських установах, у культурних, політичних, економічних і всяких инших підприємствах? Яка-ж ріжниця в участі в журналі?

Ріжниця велика. Участь у радах зовсім не викликає потреби відрікатися од своїх переконань і позицій. Участь у радах ні в кого не викликає думки, що всі, що беруть участь у радах, поділяють позиції РКП. І участь у радах потрібна для боротьби за поширення влади рад, за здобуття демократії, за знищення свавіля, безконтрольности й деспотизму олігархії РКП.

І цілком инча річ участь у журналі, що його видає та сама РКП. Журнал це є трибуна, з якої чується тільки один голос: політбюра ЦКРКП. Але на цій трибуні стоять і инчі імена, імена українських культурних робітників. Вони стоять мовчки, ніколи ні одного негодного з голосом Політбюра ЦКРКП. голосу почути з цеї трибуни неможливо. І враження від цього має бути таке, що ці Українці мовчать через те, що згоджуються з цим тим, що говорить Москва устами своїх аґентів і підніжків. А таке враження РКП потрібне для легчого „овладення крестьянством", для кращого, безборонного опанування протестанським елементом серед селянства й робітництва, для спокійнішої ліквідації національно-державної української ідеї. Москва з цього журналу робить собі трибуну українською мовою, при чому участь цих культурних українських робітників має служити їй санкцією перед українськими масами в усіх злочинствах, що їх вона чинила й чинить супроти українського народу та його держави.

(Дальше буде).

ПРОСЬБА

до односелчан із села Вислок Великий Нижний, повіт Сянік.

Шановні Родимці! Ми одержали вже пару листів від Комітету церковного села Вислок Нижний, сяніцького повіта, котрий взиває нас о поміч рідному селу. Як знаєте, наше село знищене цілком; життя майже зовмерло. Лишились тільки ще для наших людий одна церковця. Але уявіть собі, як вусить бути сумно, коли в селі нема ні одного дзвона. І наші братця стараються те все відбудувати, але їм не гадяв тепер, бо знищені війною і ще тепер друть ляхи з них великі податки.

І тому наші братця кличуть о поміч нас, а ми, їх хрещені в Америці, бо не бачили тих мук і тої біди, яку вони переживали і переживають, повинні поспішити їм з помочю і то негайно. Бо кожий з нас, що тут є в Америці, покинув якусь родину в рідному селі, де самі родився, виріс і куди ще можливо повернє назад. А тоді відділення Ваше дуже провалю би міні жертви, котрі Ви пішлете тепер з Америки.

Ми із села Вислок Великий Нижний зійшлися в Оборні Н. Й., на нараду і вибрали комітет до збирання жертв на поміч рідному селу. До сього часу ми зібрали $75.00.

Просимо з других місцевостий присилати жертви до комітету на адресу: Андрій Шемела, 61 Grand St, Auburn, N. Y.

З АКОМІТЕТ:

Панько Фалат, Іван Бакайса,
Николай Ліпчак.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, ч. 182 повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, 22. липня зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів явитись на сей мітинґ, бо суть важні справи до полагодження. — Н. Боянович, предс.; М. Гнатів, секр.

ВУДГЕЙВЕН, Л. АЙ., Н. Й. Тов. Вільних України, ч. 200 повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в неділю, 12. серпня, в тім самі часі і в тім самім місци як все. — Д. Великанич, предс.; В. Цісік, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВИДАННЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Від Куруківщини до Кумейщини, том 8, частина 1 ..... $1.50
Початки Хмельниччини, том 8, частина 2 ..... 1.00
Історія Української Літератури, том 1 ..... 1.50
Українська Революція, др. Мих. Лозинський, Галичина в рр. 1918-1920 ..... 1.00
Примітні оповідання, казки і байки Африки та Америки 85
Хмельниччина в розцвіті (1648-1650), том 8, частина 3 (оправ.) 2.00

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique

ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ

France . . . July 25, Aug. 22, Sep. 19
Lafayette . . . Aug. 4, Sep. 1, Sep. 29
La Savoie . . Aug. 11, Sep. 8, Oct. 20
Paris . . . . Aug. 15, Sep. 12, Oct. 3

По всі дальші інформації голоситься до місцевого агента Французької Лінії або офіси компанії
19 STATE ST., NEW YORK CITY

Tel. Stuyvesant 2097

ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
перенис свій офіс на
215 SECOND AVE., NEW YORK
між 13. а 14 улицею
Приймає що дня від 9—12; 6—8.
В неділю від 9—11

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висналенє нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. і Irving Place
Години від: 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

Український Лікар С. КАУФМАН
хронічні і внутрені слабости
111 EAST 7th ST., NEW YORK
Приймає від 1. до 8.30 веч.
Новий офіс в Асторія, Л. АЙ.
485 6th AVENUE, ASTORIA, L. I.
Приймає від 8.30 рано до 12. пол.
Telephone: Astoria 2873

Лікарска канцелярія українського
ДОКТОРА К. БЛИКА
при співучасти лікарів спеціялістів, що недавно прибули з краю.
91 ST. MARK'S PLACE
(8-ма улиця, коло 1-ої Евни)
Урядови години: від 12. до 2. і від 6. до 8. веч. Телефон: Dry Dock 5143

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і вонішні. Переводить всякі операції. Дає видужаки безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
поміж 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Lexington 4438

УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить виключно рідні задавнені недуги.
Ню Йорк офіс 335 East 18th Street.
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. вечер. Неділя від 10. до 1.
Бруклин офіс: 583 Bedford Avenue (cor. Keap Street)
Віторок, четвер, субота від 10. рано до 8. вечер.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення порода і Київського Зайцевського шпитала.
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 5th fl., New York
Tel. Orchard 8121

CUNARD
ЧИ ВАШІ РОДИЧІ ЇДУТЬ ДО АМЕРИКИ?
Американський конзуль в Ризі принимає тепер апліканції на паспорти і віза на нову умову. Кунард Лінія має найпосліднійші кораблі у світі. Пасажирам з шифкартами Кунард Лінії не треба їхати на кораблі Кунарда має представників в Росії опікуючися пасажирами доставляючи їх впрост аж на кораблі.
Кунард Лінія одночна з трема офісами на Україні.
В ХАРКОВІ, ул. Свердлова 53-55
В КИЇВІ, ул. МАРКСА 3.
ОДЕСА, ул. Леніна (Рішелієвська)
ГРОШІ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ пересилаєся гарантуючи виплату в американських доларах
ЧЕРЕЗ ГОСБАНК
Звертайтесь до корабельних агентів або до:
CUNARD LINE
25 Broadway
New York

ДОПИСИ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На поміч українським студентам в Данцігу.

Товариство Української Молодіжи в Ню Йорку одержало отсе писмо:

До Хвального Товариства Української Молодіжи в Ню Йорку, Н. Й.

Ви вже нераз дали доказ повного зрозуміння тяжкого матеріяльного стану українських студентських організацій в рідному краю як і на вигнанню і Ви перші були, котрі не відмовили своєї помочи в придбанню фондів на підмогу тим, котрі боролись, борються і будуть боротись за волю Батьківщини.

Не одно серце українського студента складає Вам щиру подяку за оказану поміч в тяжкому його положенню. Вдячність для Вас американських опікунів і прихильників в їх серцях буде жити довго, а щирою працею для народу і України сплачувати-муть народний долг.

Наше Товариство „Основа" в Данцігу числить 110 членів, студентів тутешньої техніки, з котрих 30 майже зовсім не обезпечені. Вони всі боролися з браком средств до життя, як могли. В зимовому півроці покинули на час науки, щоби йти за робітників до фабрик за шкільну. В літньому півроці завдяки допомозі добродійних інституцій, всі майже працю покинули і взялись наново до науки.

Весь наш фонд допоможний вичерпаний і Союз Українських Студентів в Данцігу не має надії одержання підмоги, з якоїнебудь сторони. Богато товаришів-студентів потребує не лише помочі на прохарчоване але також і на оплату шкільну, одіж та обуву.

Тому звертаємось до Вас, Американські Родимці, котрі дали вже тільки доказів жертвенности, з просьбою о ласкаву поміч для членів.

Данціг, 14. червня, 1923.

ЗА ДОП. КОМІСІЮ ПРИ СОЮЗІ УКР. СТУД. „ОСНОВА"
В ДАНЦІГУ.
А. Турчик, голова.
Я. Зарицький, гол. секр.

ДОЛЯРИ до ГАЛИЧИНИ

ТЕЛЕГРАФІЧНО І ПОЧТОЮ.

пересилаємо до самого села або міста. Ваша родина отримає ДОЛЯРИ на самій нашій почті.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

Наші офіса в краю поможуть вашій родині приїхати скоро.
Продаємо шифкарти до краю, полагоджуємо всі старокраєві справи, продаємо доми і фарми. По близші інформації адресуйте:
AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
Philadelphia Office: 322 (N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА. — АНТІН ПАШУК, през.

ДО УКРАЇНЦІВ В НЮ ЙОРКУ І КОЛО НЮ ЙОРКУ

Хто хоче купити землю (фарму) коло Miami, Florida, прошу голоситися сейчас, бо тілько 10 день буду в Ню Йорку. Показку мапи, фотографії і зразки землі. GEO. SENIUTOWICZ. 520 East 6th Street, New York, N. Y., в день, а вечером 535 E. 6th Street., другий поверх.

ЧЕСТЕР, ПА.

Віче в Честер, 1. липня, 1923.

Заходом січ. сотні ч. 11, відбулось у нас народне віче, на котре Січовики запросили як головного референта висланника краєвого до Зл. Держав д. Вол. Целевича. Віче відбулось в гали парох. о 3-тій годині полудни. Отворив віче вимовним парох о. Антін Лотович. На предсідателя покликав д. Василя Карачка. Предсідатель покликав на писарів Григ. Перчака і д. Бринглевича Осипа на цю вічевики одноголосно згодились. По „патріотичній" промові і привіті дорогого гостя з краю предсідатель уділив голосу д. Вол. Целевичеви. Цей бесідник в двогодинній промові зясував перебіг боротьби за волю рідного краю, враження, які зробила послідна декізія в Парижі на наш народ в Галичині, обставини, в яких наші брати в старім краю тепер живуть, про надії які народ тепер плекає і яка боротьба жде їх, про жалісний стан нашої школи в Галичині і на цілій Ляхами занитій території українській. (Тут шан. Референт закликав Українців в Зл. Держ. до підержання Рідної Школи). Вкінці подав вістку, що тепер до боротьби з ляцьким нахабством злучились Українці заявті Польщею разом з другими поневоленими народами а то: з Білорусиами, Литовцями і Німцями. Вістку сю принято бурею оплесків.

По рефераті вічевики ставили ріжні запити, на котрі шан. Референт ясно і влучно відповідав. По запитах і дискусіях предсідатель закликав до жертв на „Рідну Школу". Отсі добр. зложили жертви в долярах: Іван Вергановський і Степан Опалінський по 2, Корнилю Стрільбицький, Гр. Стеціст, Теодор Сорока, Мих. Тузяк, Ів. Петрик, Вас. Опалінський, Мик. Іщук, Василь Гоцивич, Василь Ягла, Оксана Броницька, Вас. Карачок, Осип Бринглевич, Ів. Грушак, Яким Рогач, Іван Хомин, Іван, Чопик, Дм. Прощ, Вас. Волянський, Петро Осип, Мик. Броницький і Гр. Перчак по 1. Разом з дрібними жертвами зібрано суму 42.50, за що складаю отсим в імени „Рідної Школи" сердечну подяку.

По збірці предсідатель загрів зібраних до витревалости в народній праці та вказав як приклад старий край. В надії на лучшу будучність віче замкнув піснею „Ще не вмерла".

По вічу вічевики з д. Целевичем зійшлись разом у тов. Гр. Перчака у котрого ще довго-довго обговорювано ріжні справи на ріжні теми.

Гр. Перчак.

пашорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотарільна
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ГАЛИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО ЛІГИ НАРОДІВ ЗАВІШЕНО В РУКАХ ЧЛЕНСТВА УНІ

Дня 23. червня с. р. розпочала у Відні наради VII. Загальна Конференція Унії Т-ва Ліги Народів. В тім дні відбула нарада Президія, а відтак Головна Рада Унії. На засіданню Головної Ради Унії заскочила Президія Унії Західно-Українську Делеґацію отсим проектом резолюції:

Рада пригадуючи, що Східно Галицьке Т-во допущено до Унії в часі, де було можливе бачити в нім репрезентацію незалежного краю.

Уважаючи, що рішенне Конференції Амбасадорів з дати 15. марта, 123. поставило Східну Галичину під суверенність Польщі і не дозваляє більше уважати її як „окремий край";

Пригадуючи, що статут Унії (арт. 3) допускає для кождого краю лише одноцільну національну репрезентацію; —

Уважає, що сучасних обставин Східно-Галицьке Товариство не моглоби важно брати участи у працях Ради та Загальних Зборів;

У консеквенції, воно запрошує це Т-во увійти в найкорот-шому часі в переговори з польським Т-ом Ліги Націй, з метою порозуміння відносно статутам на основі єдности польської держави;

Одночасно воно звертається до польського Т-ва наглим апелем, щоб воно вистаралося льояльно у компетентних властий, щоби членам Галицького Т-ва Ліги Народів дозволено вернутись до краю та, щоби там могли користатися вповні горожанськими і політичними правами.

По горячій дискусії, в якій забрали голос делеґати Англії, Франції, Болгарії, Греції, Арґентини, Швайцарії й відпоручники Західно - Українського Т-ва Ліги Народів. Головна Рада затвердила пропозицію Президії.

Проти пропозиції голосували: Естонія, Велика Україна, Німеччина, Росія і галицька делеґація. За пропозицією віддали голос: Англія, Бельгія, Франція, Швайцарія, Швеція, Югославія, Японія, Австрія, Арґентина, (три останні держави із застереженнєм територіяльної автономії для Західної України). Інші держави здержались від голосовання.

По принятю резолюції Президії Західно-Українська Делеґація зложила торжественний протест проти рішення Головної Ради, віднесласа до Загальних Зборів Унії і покинула салю нарад. В дальших нарадах конференції Західно - Українська делеґація не взяла участи.

З огляду на се, що Президія Конференції не предложила Загальним Зборам протесту галицької делеґації домагалася Східно - Українська Делеґація на повному засіданню конференції в дні 26. червня с. р. через п. А. Лагутенка допущення інтерпеляції в тій справі. Внесенне п. Лагутенка ухвалено переважною більшостю делеґації при бурливих оплесках цілої салі. Проти голосували тільки Поляки. Французи Югославяни.

Дня 27. червня на повному засіданню прийшли на конець денного порядку інтерпеляція п. Лагутенка в галицькій справі. Але Президія Конференції однак ані не відповоила на неї ані не поставила відповідного внесення під голосованне.

Слід зазначити, що у східно-галицькій справі забрав голос делеґат Злучених Держав Америки, Колдвелл, і домагався уневаження рішення Конференції Амбасадорів з 14. марта с.р. яким признано 18 міліонів українського населення Польщі.

Зазначується, що наведеним вище рішенням Головної Ради Унії Т. Л. Н. з 23 червня с.р. наше Товариство лише завішено у виконанню членських прав, лишаючи однак справу аж до вирішення справи надальше членами Унії.

ЧОРНІ ДІЯМАНТИ

РОМАН В ПЯТИ ТОМАХ
МАВРА ЮКАЯ.
(Переклад з мадярського)
ПЕРШИЙ ТОМ.
(Продовженнє) (15)

„Ні, дівчино," відповів Фелікс на це, „не не буде що дня, бо цей хлопець має ще відслужити свій час. Це так не йде, щоб такий мускулястий, сильний хлоп ухилявся від військової служби. Коли кождий буде так робити, хтож до чорта буде тоді боронити цісаря і край? На це не можна пристати."

„Отже ви дійсно доктор?" запитала дівчина напів сумнівачоись.

„Якже не маю я ним бути, коли я кажу це?"

Слабий промінь радости зveселив обличчя дівчини.

„Тоді може ви могли сказати мені, чи мого братька можна ще вилікувати, чи ні?"

„Розуміється я можу це; принеси лише мені хлопчика сюди."

Евіля пішла до кухні і лише по довгім прошенню їй пощастило зманити каліку вилізти з комину, куди він втік від свого мучителя.

Це був дійсно незвичайний зразок спартаченої людини. Ніби природа забракло матеріялу і вона златала з обрізків людський індівідуум. Ні оден член не пасував до другого, і всіх їх разом не керувала спільна воля.

Евіля взяла боязкого, хоровитого каліку за руки і цілуючи зморшкуваті, як пергамен обтягнуті, щоки і підбадьорувала його, щоб він не боявся цього пана. Фелікс поляпав з серіозною уважністю доктора члени каліки і промовив тоді з удаваною серіозністю ученого.

„О! це лихо можна ще вилікувати. Треба лише часу і опіки. У Відні є інститут, його звуть ортопедичною лічницею, це з таких кваків роблять добре вирощених хлопців."

„Дійсно?" скрикнула дівчина, хапаючи Фелікса за руку. „Яношку приняли би там? Але це певно коштує багато грошей, правда? Чи не моглаб я служити в тім закладі, де виправляють людей, і за мою платню вилікувати братика?"

„Чомуж ні", притакнув Фелікс зі серіозним обличчям. „Особливо на моє припоручення, бо я маю там великий вплив. Мені досить сказати лише одно слово.

„О! зробіть це, Бог благословить вас за це," пролебеділа дівчина, почала хлипати з цілого серця, кинулась Феліксовi до ніг і покривала його коміно і руки поцілунками. „Я служити-му вам, я готова працювати день і ночи. Ви не потребуєте держати навіть пса, бо я буду в хаті такою злою — ні! вони лише плекають Яношку, щоб він був чоловіком і не потрібував жебрати перед церковними дверима. А далеко Відень?"

Фелікс засміявся.

„Тиж не гадаєш, що можеш нести твого брата пішки до Відня? Про це не турбуйся. Коли я раз дав в якійсь справі моє слово, то я тримаю його. Я маю тут мою власну бричку; я візьму вас обох з собою, коли ти хочеш."

„О! я буду сидіти біля кучера і тримати Яношку на руках."

„Добре, моя дитино," промовив Фелікс з міною ласкавого добродія; „я роблю охоче добро дітям. Коли ти рішилась для твого брата подорожувати до Відня, щоб дати йому лікувати там, то ти маєш найліпшу нагоду для цього. Будь лише готова, щоб я міг забрати вас раннім ранком, коли ти почуєш почтовий ріжок. А того грубіянського хлопця викинь собі з голови, бо наступного тижня його заберуть до корпусу піонірів, і перед чотирма роками він не буде вільний. А тепер візьми тут трохи грошей, купи тьому брату тепле накриття, бо в ночи буває зимно, а я подорожую день і ніч."

Дівчина була так здивована одержаною сумою, що вона знову була подякувати за це. Це були дві десятки банкноти — велика сума в руці бідної дівчини. Цей пан не жартує. Це страшенно великий пан! Дуже добродійний пан! Їй спало на думку подякувати за подарунок аж тоді, коли Фелікс був вже далеко. Алеж їй не випадало бігти за ним по улиці.

Евіля раділа як дитина (вонаж і була ще дитиною); сміючись, жартуючи вона стрибала навколо з своїм маленьким братом, садовила його на лавку, ставала перед ним навколішки і обнимала його злиденне тіло.

„Миідемо геть, Яношку, моє серце! В бричці їдемо ми до Відня. Готто! коники готто! — в бричці з чотирма кіньми, всі обвішені дзвінками дзвонками. І Яношка буде сидіти в мене на руках. Яношка матиме добрі, солодкі ліки і від того будуть його руки і ноги сильні, груди та спина рівні. Він буде таким же хлопцем як инші. Тоді ми вернемося до дому пішки, на возі туди, а назад пішки і без милиць!"

Нарешті почав сміятися також і бідний малий каліка.

Тоді вона побігла до крамниці, купила там для хлопчика теплу зимову куртку, шапку і зимові чобітки, але не витратила і половину одержаних грошей! Вона рішила віддати решту дорому пану назад.

Тоді вона пішла до церкви. Знайомі питали її, чому вона прийшла сама і деж лишився Петро? Евіля відповіла, що вона його сьогодня ще не бачила. Хоч і не випадало брехати в божий день, тай ще перед обідню, але коли мусіш брехати, то інакше не можна. Жінка чи дівчина, яку набив чоловік чи наречений, мусить це заперечувати.

Бог вибачає цю брехню, а люде жадають її. А Петро Шафран не показався до церкви.

Евіля мусіла засоромлена слухати сама, як священик оголосив їх з проповідниці вперте. З цього нічого вже не буде!

Але по обіді її охопив сум, що вона мусить полишити назавжде цю околицю, свого нареченого, своїх знайомих, всі річи, до яких вона привикалась і йти в далекий, далекий світ!

Цей сум подав їй вечером радуть в ліс і шукати Петра Шафрана.

Вона прийшла, де вона його знайде.

В глибині лісів, на дні гірського байраку є кривяка, де в часі набору збирають рекрути і перебувають там тижнями, поки комісія відійде в другу околицю. Ніхто не видає їх.

Евіля йшла наосліп скрізь хащі. Ніч була темна, ліс ще темніший. З боку від гори чутно було скавуління голодних вовків. Дівчина тремтіла від страху, але всеж мала рішучість, шукати свого нареченого, хоч вона знала, що він її знов гнівно-грубо прогонить. Вона знайшла дручок, яким вона била перед собою по кущах і кричала: „Геть ти вовк!" — і її серце сильно билось, коли якесь звіря, перелякане шумом, кидало від неї. — Все глибше, все темніше, робилась долина, і всеж таки вона не хотіла вертатися назад. Нарешті вона побачила в темряві долини освітлене вікно. Ці лісова хатина.

Тяжко дихаючи, вона побігла до хати. Коли вона підійшла близше вона почула звуки дудлярського мішка і веселі вигуки з середини хати. Тут було весело.

Там танцювали хлопці з декількома відомими жінками, яких Евіля оминала з причини їх нахабности. Хлопець, що грав на дуддярськім міху, сидів на свинячім кориті і дмухав так, що аж бухкало, ніби свині були там.

Евіля пізнала між хлопцями Петра Шафрана. Він був в добрім настрою і танцюючи стрибав так високо, що міг вдарити кулаком в стелю. Він танцював з дівкою, яка на обох щоках мала намальовані круглі червоні плями.

Петро тримав дівку обома руками за боки, кидав її в повітря, ловив знов і цілував її в щоки. Як він лише може цілувати цю намальовану червону пляму? Евіля відскочила від вікна, повернулась і побігла назад скрізь хащі лісу, де вовки скавулили на випередки; тепер вона не взяла з собою навіть дручка, щоб бити ним по кущах і виганяти звідти вовка.

(Дальше буде).

Григорій Кунашевський
Представитель всіх корабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АГЕНТ І НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Ціна стисло Компанійна.)
СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.
Пересилка Гроший до Всіх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною ґарантією.)
СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довіре серед громадян Українців по всіх стейтах і Зх-Держав.
По близші інформації звертайтесь всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ!
УКРАЇНСЬКА КОЛОНІЯ
в гарній околиці близько Ню Йорку. Нові доми, на легкі місячні сплати. 3 румі $1350 — $300 готівкою; 4 руми $1575 — $400 готівкою; 5 румів $1800 — $500 готівкою. Вода, газ, електрика. Школа, церква і шпори на місці. Пишіть або зайдіть до:
ГРИГОРАК І МЕЦКА,
180 Broadway, Rom 54, New York City

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
Фарма 148 акрів, 28 акрів кукурузи, 29 вівса, 9 жита, 22 пшениці, сад, діс і пасовиско, дім на 10 кімнат, 6 инших будинків, машинерія, трактор, автомобіль, 3 коні, 14 дійних корів, бик, 550 курий. Ціна $11.000, готівкою $4.000.
Фарма 50 акрів, 6 акрів ліса, сад, решта орної земля, дім на 6 кімнат, 4 инші будинки, кінь, 2 корови, 540 курий. Ціна $3000, готівкою $1500.
A. MIKRUTT,
103¼ St. Marks Pl., E. 8th Street, New York, N. Y.

ВЕЛИКА ДЕШЕВИСТЬ! Фарма 64 акри з гарним домом на 6 кімнат, водо в кухни, 3 курники, свинник, барна, сховки на кукурузу, з кукурузою з торічного року, шопа на тульзи, вгород, на пасовиску річка, кукурузи, сіно, пшениця, бараболі і т. д., кінь, 2 корови, понад 100 качок, 260 курий, машинерія і всі тульзи. Ціна за все разом $4.500, готівкою $1.500. Голоситься до Флемінгтон до мене. 68-70
I. KERSTNER,
214 Main Street, Flemington, N. J.

ДЕШЕВО! ДОМИ ДЕШЕВО!
Шість фамілійних деревляних дім $12.500. Три поверховий мурований дім зі стором $18.000 в Бруклині — Greenpoint. 67-70
Кому єсть більше число мурованих або деревляних домів у всіх частях N. Y. C. дім 1-ий, 2-ох та 3-ох родин. Кождий, що купить буде вповні вдоволений. По інформації для купна або продажі пишіть або голоситься особисто до: The Guarantee Realty Co., 132 Nassau St., Room 417, New York City.

ДОМИ НА ПРОДАЖ.
Дім на 8-фамілій на Barrow St., з печи, зимна вода, по 4 кімнати на фамілію, річний рент $1800.
Три доми по 8 фамілій один, на Eight St., з печи, і один дім на 4 фамілії, з цегли, зимна вода, по 5 кімнат на фамілію, ванна в кождім помешканню, рент $932.00 місячно. Ціна $90.000, можна купити кождий дім особнячо. 68-69
Дім на 2 фамілії і шпори на Henderson St., всі уміщення. Ціна $16.500.
Дім на 8 фамілій на Grand St., з печи, зимна вода, по 4 кімнати на фамілію, рент $160 місячно.
Голоситися до:
L. B. WALLACE,
73 Gardner Ave., Jersey City, N. J.

ФАРМА 101 АКРІВ
5 акрів засіяно, сад, діс, дім на 10 кімнат, 5 инших будинків, 5 коров, 1 кінь, 160 курий, машинерія, одна третя міля до міста, сходи і школа близько фарми. Ціна $4200, готівкою $1600. — Фарма 22 акрів, сад, дім на 9 кімнат, 5 инших будинків, 2 корови, 2 коні, 950 курий. Ціна $3800, готівкою $1800. Голоситися до: PETER BREZNAK, R. F. D. 1, Belle Mead, N. J. 67-69

ФАРМА 67 АКРІВ, дім з 8 кімнат і другі забудовання, сад, ріка, будівний ліс, 40 акрів орної землі, віз, 2 корови, кінь, 200 курий, недалеко міста; школа при фармі. Ціна $2.500, готівкою $1.000. 69-74
M. PISARKO,
429 E. 5th Street, New York, N. Y.

ФАРМА 175 АКРІВ, дім з 12 кімнат і другі забудовання, сад, ріка, велике озеро, 12 коров, 2 аізки, бик, 2 коні, 500 курий, гуси, качки, кроник, возу, машинерія, засіви, великий дохід з молока, бордінґерів і другий прохожий, недалеко великого міста, при самім містечку. Ціна $6.500, готівкою $1.800.
P. OWDY,
194 Avenue A, New York, N. Y. 69-74

$6.500
мурований дім 50 миль від Ню Йорку. Льота 54x458. Пивниця надається на мешкане, два стори, шість румів і купальня. $3.000 готівки, а решта на дуже вигідні сплати.
Маємо доми в Ню Йорку і околиці, як також ріжної величини фарми на вигідні сплати.
Користайте з нагоди та звертайтесь по близші інформації до офісу:
S. KOWBASNIUK,
244 Avenue A, стор. 15th St., New York, N. Y.

Де можете купити дім чи фарму?
Де можете виробити пашпорт?
Де можете викупити шифкарту?
Де можете посилати гроші долярами?
Де можете полагодити старокраєві справи?
Тих всіх інформацій уділяють Вам безплатно если зголоситеся до:
FOREIGN INFORMATION BUREAU,
144 E. 7th Street, New York, N. Y.
Михайло Бея, завідатель бюра.

ДОЛЯРИ

ДО ГАЛИЧИНИ І НА УКРАЇНУ

пересилаємо почтою і телеграфічно в скорім часі за низьку оплату і виплачуємо долярами в місцю замешкання адресата.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

Порукуємо свої услуги в справах повороту до хати і приїзду в Америку; виробляємо паспорти і асиґнацїї та полагоджуємо справи воєнні.

ПРИНИМАЄМО ОЩАДНОСТИ

Голосіть ся особисто або листовно в рідній мові.

STANDARD BANK
AVE. B. COR 4TH ST. NEW YORK

ДАРОМ ДЛЯ ТЕРПЛЯЧИХ НА ПРІРВУ

Коли терпиш, одержіть Пілдко на пробу і книжку про пропущаню кішом ДАРОМ.

ЕСТОРАТА PLAPAROADS є чисто природні від поніс. Є нема збірником відвідкотом медицини, самі — приладаючися, вещіки сильного задержання ослабленості в зиноті. — Нема пасіть, спрямок, ані спружини. — Не зсуваються стрічі, не труть тіла і не шкодять на кість, що зовесь пубес. — Тисячі осіб лікувся в дома успішно, без залишення щоденного занятя, і вимагають ані заходи навіть у найгірших случаях. МЯГКІ ЯК ОКСАМИТ, ЛЕГКІ ДО УЖИВАННЯ, НЕ ДОРОГІ, НАГОРОДЖЕНІ ЗОЛОТИМ МЕДАЛЕМ І ПЕРШОЮ НАГОРОДОЮ. Перебіг лечення природний, тому повстаєся неотрібний. Доведемо вам сеї, що кажемо, посилаючи вам пробу PLAPAO щілком ДАРОМ. Напишіть свое назвиско і адресу на купоні, зазначаючи 10 ц. на оплату почти і вишлять почтою нівчьки.

PLAPAO LABORATORIES
3077 Street Bldg. St. Louis, Mo.
Імя і назвиско .....
Адреса .....

Відворотна почта пришеле вам безплатно пробку PLAPAO.

ПОСТАВА

Мало людей звертає увагу на поставу, себто на вигляд цілого тіла і то так, коли воно находиться в спочинку, як і підчас руху. Ще часами одна чи друга дівчина зглядає, що поставa має значіння для краси, та на тій зглядці і кінчиться. Ще часами така красавиця надягне тісні черевики та стисне себе корсетом і думає, що питання гарної постави та взагалі краси вже вирішене і вона вже подобається.

Та добра, гарна постава не є справою, про яку годилаби дбати лиш молодим дівчатам. Кожний чоловік повинен вважати на зовнішний вигляд свого тіла, а то не лиш тому, що це підносить красу, а ще і це головне — тому, що добра поставa то одно з важнійших у словій доброго здоровля. Іменно найкраща поставa — найздоровіща, а властиво наоборот, найздоровіща, найбільше відповідаюча природі поставa — найкраща.

Найпростійше правило доброї постави, а заразом і гарного вигляду це держатись просто, не горбитись, держатись природно, себто так, щоб ніякі мускули тіла не були надто потрешені ні знова надто скорчені. При праці знова вважати, щоб не лише один орган тіла працював, але щоб по можливости запрягти до неї як найбільше мускулів. Тоді і труд розложиться на більше мязів не буде так томити, а і проні части тіла не будуть дармуючи корчитись і заникати. Головно слід вважати, щоб при праці груди могли правильно віддихати, а щоб хребетний стовп не був все скривлений.

Та при праці не все можливо дбати про те, щоб держати тіло у відповідім, сприяючім здоровлю положенню. За те більшу увагу слід звернути на поставу підчас відпочинку, підчас ходу, при їді, при сидженню та при читанню. Дячого це потрібне, попробуємо пояснити.

Коли чоловік їде, тоді в нього працюють в першу чергу ноги, які переділяють його наперед, далі мускули всего тіла, які держать його прямо, а наконець серце і легкі. І правильна поставa є тоді, коли чоловік старається уберегти працю всім тим членам свого тіла. Ногам легко буде працювати, коли їх не зловлять тісно обувою, а ріжними підвязками та коли їх стиснуть дячо на землю. Прочі мускули тіла найменше напружуються тоді, коли все тіло держатиме в рівновазі а не перехилюється, непотрібно на взад та вперед ні на боки. А груди і серце не томляться тоді, коли на них не натиснає за тісний одяг чи корсет, та не спинює їхньої праці згроблена і зпнена грудна кліть. Тоді, при виправленій поставі і віддих відбуватеся як слід і серце працює правильно. Таку поставу, щоб не томила чоловіка досяне тоді, коли буде держатись прямо, з підняттю в міру вверх головою, випростуванням хребтом та поданими в напрямнім. А рівночасно той, хто так держиться, чи згорблена, скривлене людина.

При ідженню знова працюють, як звичайно, серце і легкі, а кромі того жолудок, який ми наповнимо стравами. І коли чоловік сидить поскривлений, з позакладаними ногами, згорблений та надто похилений, то тоді понатягані черевні мязи натискають на жолудок і на кишки, себто перепинюють працю тих органів, яким ми дамо таку важну для життя і здоровля роботу і то в хвилю, коли їм найбільше приходиться напружитись. Вони не можуть виконувати її як слід і це відбивається і на здоровю. Чоловік занепадає на нездужеть, якому відповідає, зіджені страви не приносять того хісна, який повинні принести. І знова чи не краще виглядає людина, яка сидить прямо при столі, їсть поволи і без напруження, чим чоловік з позакручуваними ногами, згорблений та нахилений над тарілкою, як тваринa.

Тесаме при читанню та взагалі при сидженню. Пряма поставa, свобідно випростувані всі члени, без згорблення, без неприродного викривлення хребта, так щоб можна як слід віддихати, чоловік відпочиває як слід. Тоді кров кружляє правильно, мязи мають свій відпочинок і користь з цього, та заразом привикає до правильної постави. Всі хто не придержується тих правил, повинні хоч тиждень вважати на себе і поступати після тих приписів, а тоді побачать, як це корисно відбіється на їхнім здоровлю і на їхнім вигляді.

ПАТЕНТИ

Дбаю безплатний трактат про патенти. Пишіть по него просто на українськім.

В справах патентування винаходів і продажі патентів звертається з довірєм до скорих і уктивних патентових адвокатів на адресі:

A. M. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

NEW YORK
HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
НАЙКОРОТША ДОРОГА ДО ВСІХ ЧАСТИН УКРАЇНИ

Відходить кожного тижня з доку 86, North River з 46-ої улиці. Ню Йорк з нашими люксусовими кораблями

"Resolute", "Reliance"

"Albert Ballin" "Deutschland"
мяючі I. II і III. клясу та нов кудерні кораблі "Mt. Clay", "Mount Carrol", "Mount Clinton", "Hansa", "Thuringia", "Westphalia", мяючі кабіни і III. клясу. Знаковичка і гречна обслуга, знаменитий харч, миле і приємне окруженє.

UNITED AMERICAN LINES
30 Broadway, New York, N.Y.
або уповноважені агенти.

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовляти посилати до:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

КРИЖУВАННЯ КУРЧАТ

Як ці кожаїн перепадають, однак так і в цікавому дробу треба держатися правила, щоби ще, дріб, з якого мають найбільше користи. Дехто вважає один лише задля мяса. Звичайно є найкорисніше, коли держиться добрі курки, що тарно, несуться найбільше місяців у році. Передівши є то важне на зимовий час, коли покладінь обмаль.

Розумний годовець дробу повинен знати, як можна крижувати дріб у розмаїтуванню. У всяких сотворінь треба крижувати звірята з однакогоскою. Так і з дробом. Або навіть і з цією самою расою, але такою, що не є з нею посьоєчна у крові. Де звірята розплоджуються з посьоєчною, вони пропадають поодинокими породами. Тесаме і з дробу.

Правило також посьоєчення у дробу бувають нераз такі ріжні хороби, що винищують у господарстві всі кури. Ізза цього важне є молодий дріб покріпити новою кровю. Найліпше крижувати з другою випробованою расою. Расу для крижування треба вибирати відповідно до того, чи пекаємо курки більше задля яєць чи воліємо мати дріб, обіцяний в мясо.

Кури для несення яєць найліпше крижувати з курми раси куропатв. Купіть чистокровного когута а побачите, як збільшиться плодовитість курий. Неєти-муть більше яєць, курята ростуть скоро, а молоді курки вже першої осені несуться, а в зимі вони вже таки починají курки. Вони мусять не мають богато, але зате дуже добрі кючки.

Найліпша для крижування дробу з раси знана мінорка. Вона перевищує куропатви, має ліпше мясо а росте помаліше. Тому треба щоби курята виліяли вчасно, бо в зимі молоді курки несуть яйця. Чорної краски курі не кождий любить, але підходить у несенню яєць і мяса нагороджуючи немілу краску.

Як треба расу для крижування получають індаліюйську курку. З неї маєте такі самі користи як з мінорки, а краска її гарніша. Отже коли хочете, щоби кури ліпше неслися, роздобудьте півня індаліюйського і задайте раз і той він холодне лише з нашим дробом. А хто хоче мяса, хай крижує їх з чубатою расою гондан. Молоді курята з цього крижування будуть кушні й товсті. Курятка відростають скоро, а то важне для продажі. Курка несеться вже на семому місяці. Яйці важать 65 грамів. Так кури не хворають радо. Не є добрі до висіджування за молоду.

Є ще инші раси дробу, але їх кожне приворчати. Колиб їх хто хотів мати, треба роздобути не когута, а курку і їх крижувати зі здоровим домашнім когутом.

ПОЗІР! PERTH AMBOY і CARTERET

Драматичний Кружок Бояна з Картерет, Н. Дж. відограє представленє

НАЛЯКА ПОЛТАВКА

комедіо-опера в двох діях
І. Котляревського
в Перт Амбою в Українській Гали під ч. 752 State Street.

В НЕДІЛЮ, 29. ЛИПНЯ 1923

Початок о годині 7 вечером.
По представленю танці до 12. в ночи.
ОРХЕСТРА ТИМКЕВИЧА.
Ціни місць: 75, 50 і 25 центів.
Чистий дохід призначений на Рідну Школу в Галичині.
69.72,75

BAYONNE, N. J. І ОКОЛИЦЯ.

В НЕДІЛЮ, 22. ЛИПНЯ 1923.

відбудеться —

БАЛЬ

українсько-католицької парохії при церкві Успіня Пречистої Діви на гали HOOPER COOPER
94-96 22nd Street, Bayonne, N. J.
на котрий запрошується всіх доокола личних і місцевих Українців.
Початок о 3-тій годині сполудня.
КОМІТЕТ.
68-69

Українці Позір!

КОЛИ хочете спровадити Вашу родину або приятелів, пишіть на поцизую адресу, а ми дамо всі інформації і дістанемо потрібні документи (Affidavit of Support) для Вас без жадної заплати.

CANADIAN PACIFIC RAILWAY COMPANY
342 MADISON AVENUE.
Room 211
NEW YORK CITY

СТЕФАН І. БВУСЯК
УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБИНИК

Обслуга, чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весїля, хрестини і другі оказії. Удаємо до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Тел. Montgomery 3745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ПОМЕЩИКАНЬ, проходить з Біґранеґ або South Elizabeth, N. J. Голосити до: Петро Ковальчик, 88 Dey St., Jersey City, N. J. 69-72

ПОШУКУЮ своєї дрібки Рути і Ганни Мазур з села Терпилиць, пов. Рівно, Гал. Мое адреси: Mykyrylo Malyk Ukr. Sotina, Prod. Co. Zel. Pluk. Pardubice, Czecho-Slovakia. Проситься ся українські часописи о дорсдцьк.

НА ПРОДАЖ ШТОР: Гросери, касці, тютюн, лікерки і соди. Добра спідність для молодих людий. Причина продажі: відїзд до другого міста. Голосити під ч. 341 Walton St., Jersey City, N. J. 69-70

В дуже важній справі пошукую Петра Кіхту, котрий з роки назад перебував в Нью Брітен, Конн. і робив в штоці Народна Торговля (Supply Co.) а мне перебуваю тепер в Youngstown, Ohio. Хтобудь чи знає або він сам нехай зголосить ся до Іван Зень, 51 Putnam St., New Britain, Conn. 69-71

ПОШУКУЮ ГОСПОДИНЬ

дому, нестарші моїх дітий. Я є самотний і маю 40 ан. Щоб бажаючі мене голосилися до:
P. TSARYK,
50 Wernon Ave., Bayside, L. I. N. Y.

ДІСТАНЕТЕ ДРІБЕНЬ У НАС

Коли хочете вибнести матір, хочете довідатися про богатю цікавих таємниць, хочете забути свої дрібні клопоти, пишіть до нас по книжку котра називає Вам про застрольство та інші цікаві річи заплачаючи 4 цнт. маркими на пересилку. Адресуйте:
THE IDEAL MAIL ORDER HOUSE.
29 E. 7th Street, New York City

СВІЙ — ДО — СВОГО!

Се є клич нашого співрого Українця

МИХАЙЛО ТУРЧИН

Український Руфінг Контрактор виконує всякі дахові роботи по дуже низькій цінї на цінїй Ню Джерзи Стейт. За добру роботу дає вождому контрактору гарантію. Зарядом є спеціяліст до встановлення дахів. Бізнес оснований 1910 року. Голосить ся устно або письменно до:
46 YALE AVE., HILLSIDE, N. J.
Tel. Waverly 2094.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Бюро Детективне Лазарева під контролею стейту Ню Йорк.

Коли Вас хто обікрав, ошукав, скривдив; коли маєте дрібні непорозуміння, то зголосіть до

WILLIAM LAZAREK,
29 East 7th Street, New York City

українського детектива, котрий полагоджує справи по цінах Злучених Державах і Канаді.

Потрібно сейчас б інтелігентних людий до праці в моєм бюрі.

25% ОПУСТУ!!!

СЛІДЧЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже наглядний факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — читанню книжок. Коли на одних сторонах на підвоєнню своєї літератури, не жалять часу на читанє книжок, на читанє книжок,